

NIEDOBÓR PIRYDOKSYNY PRZYCZYNA CIĘŻKICH ZABURZEŃ NEUROLOGICZNYCH

KRYSTYNA SZYMAŃSKA

INSTYTUT MATKI I DZIECKA

DSK PRACOWNIA NEURODIAGNOSTYKI

WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

**Instytut
Matki i Dziecka**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

REAKCJE W KTÓRYCH **FOSFORAN PIRYDOKSALU** SŁUŻY JAKO KOFAKTOR

METABOLIZM AMINOKWASÓW

METABOLIZM NEUROPRZEKAŹNIKÓW,

METABOLIZM FOLIANÓW I 1-WĘGLA,

SYNTEZA BIAŁEK

POLIAMIN,

METABOLIZM WĘGLOWODANÓW I LIPIDÓW,

FUNKCJA MITOCHONDRIÓW

ERYTROPOEZA

OBRAZ KLINICZNY SPOWODOWANY NIEPRAWIDŁOWĄ FUNKCJĄ ENZYMÓW ZALEŻNYCH OD PLP W STANIE NIEDOBORU PLP

NAPADY PADACZKOWE / DRGAWKI

AMINOTRANSFERAZA AMINOKWASÓW ROZGAŁĘZIONYCH (BCAT1 + 2; EC 2.6.1.42)

Główne źródło glutaminianu w mózgu

DEKARBOKSYLAZA GLUTAMINIANOWA (GAD1 + 2; EC 4.1.1.15) – METABOLIZM GABA
GABA-TRANSAMINAZA (GABA-T; EC 2.6.1.19) – METABOLIZM GABA

ZABURZENIA MIGRACJI, OGNISKA DYSPLAZJI KOROWYCH
I ZAB NEROTRANSMISJI POPRZECZ RECEPTORY NMDA

RACEMAZA L-SERYNY (EC 5.1.1.18) D-SERYNA KOLIGAT DLA RECEPTORÓW NMDA

WITAMINA B6 A PŁÓD

ZWIERZĘTA - POZBAWIENIE MATKI WITAMINY PODCZAS CIĄŻY I LAKTACJI

SPECYFICZNIE OGRANICZA ROZWÓJ PODTYPU RECEPTORA

N-metylo-d-asparagianu u młodych

WITAMINA B 6 ODGRYWA KLUCZOWĄ ROLĘ **W SYNTEZIE NEUOPRZEKAŹNIKÓW:**

DOPAMINY, NORADRENALINY, SEROTONINY I KWASU Γ -AMINOMASŁOWEGO (GABA),

A TAKŻE SFINGOLIPIDÓW (MIELINIZACJA) I POLIAMIN.

WITAMINA B6 A PŁÓD

UTRATA ARBORIZACJI DENDRYTYCZNEJ W NIEDOBORZE WITAMINY B6

UWAŻA SIĘ, ŻE TE ZMIANY LEŻĄ U PODSTAW ZGŁASZANYCH SKUTKÓW

UPOŚLEDZENIA UCZENIA SIĘ U POTOMSTWA ZWIERZĄT I LUDZI Z NIEDOBOREM WITAMINY B6

JEST NIEZBĘDNA DO **BIOSYNTETY SFINGOLIPIDÓW**

POPRAZEC ZALEŻNĄ OD PLP PALMITOILOTRANSFERAZĘ SERYNOWĄ

I INNE ENZYMY BIORĄCE UDZIAŁ **W SYNTYZIE FOSFOLIPIDÓW.**

NAPADY PADACZKOWE / DRGAWKI SPOWODOWANE NIEDOBOREM PLP

1. DRGAWKI PIRYDOKSYNOZALEŻNE

mutacja w genie *ALDH7A1*

kodującym dehydrogenazę semialdehydu α -amino-adypinowego – ALDH7A1

2. NIEDOBÓR OKSYDAZY FOSFORANU PIRYDOKSY(AMI)NY (PNPO) – DRGAWKI ZALEŻNE OD FOSFORANU PIRYDOKSALU;

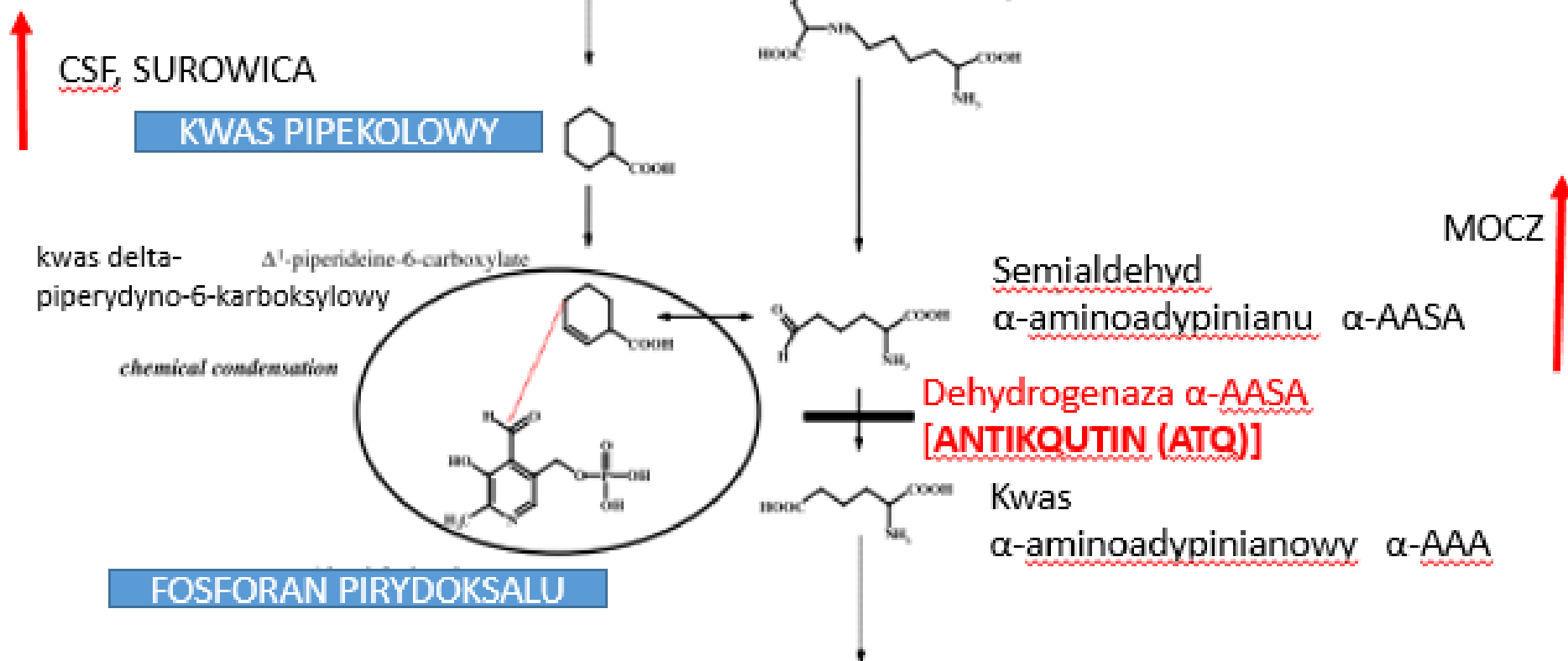

DRGAWKI PIRYDOKSYNOZALEŻNE

AR - MUTACJA W OBRĘBIE **GENU ALDH1A7**

- **ANTIQUOTIN (ATQ)**

Vit B6 15-30 mg/kg/d w 3 dawkach
lub PLP 30 mg/kg/d w 3 dawkach

POCHODNA KWASU PIPEKOŁOWEGO:

- ŁĄCZY SIĘ Z FOSFORANEM PIRYDOKSALU
- MODULUJE FUNKCJĘ GABA

α -AASA mocz/ osocze
Kwas pirokolewy osocze/CSF

Stockler S. i in 2011

DRGAWKI PIRYDOKSYNOZALEŻNE

mutacja w genie *ALDH7A1*

kodującym dehydrogenazę semialdehydu α -amino-adypinowego – ALDH7A1

POCZĄTEK NAPADÓW WEWNĄTRZMACICZNY

ROZPOZNAWANE PRZEZ CIĘŻARNĄ JAKO CZKAWKA

ALBO GWAŁTOWNE RYTMICZNE RUCHY PŁODU,

OBSERWOWANE SZCZEGÓLNIC W TRZECIM TRYMESTRZE

NOWORODEK MOŻE URODZIĆ SIĘ ZDROWY,

CZĘSTO STWIERDZA SIĘ NISKĄ PUNKTACJĘ W SKALI APGAR

ORAZ NIEPRAWIDŁOWĄ GAZOMETRIĘ KRWI PĘPOWINOWEJ.

W KLASYCZNEJ POSTACI PDE TRUDNE DO Opanowania Drgawki
Występują w pierwszych dniach/tygodniach życia dziecka

POCZĄTEK NAPADÓW:

PRENATALNY

0 – 6 m.ż.

6 – 12 m.ż.

DZIECIŃSTWO

WIEK MŁODZIEŻOWY

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

DEFICYT ALDH7A1

(DRGAWKI PIRYDOKSYNOZALEŻNE ang. pyridoxine-dependent epilepsy)

GEN *ALDH7A1*

RODZAJ NAPADÓW MOŻE BYĆ BARDZO RÓŻNY

NAWET U TEGO

SAMEGO PACJENTA:

OGNISKOWE, WIELOOGNISKOWE I UOGÓLNIONE

KLONICZNE, TONICZNE, MIOKLONICZNE

NAPADY ZGIĘCIOWE

MOGĄ RÓWNIEŻ WYSTĘPOWAĆ NIEPRAWIDŁOWE RUCHY GAŁEK OCZNYCH

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

DEFICYT ALDH7A1

(DRGAWKI PIRYDOKSYNOZALEŻNE ang. pyridoxine-dependent epilepsy)

GEN *ALDH7A1*

SPEKTRUM KLINICZNE

STANY PADACZKOWE

DRGAWKI GORĄCZKOWE

van Karnebeek C.D.M. et al. Pediatric Neurology 59 (2016) 6e12

DEFICYT ALDH7A1

(DRGAWKI PIRYDOKSYNOZALEŻNE ang. pyridoxine-dependent epilepsy)

GEN *ALDH7A1*

SPEKTRUM KLINICZNE

CIAŻA

- RYTMICZNE RUCHY PŁODU
- NIERYTMICZNE ZRYWY

van Karnebeek C.D.M. et al. Pediatric Neurology 59 (2016) 6e12

DEFICYT ALDH7A1

(DRGAWKI PIRYDOKSYNOZALEŻNE ang. pyridoxine-dependent epilepsy)

GEN *ALDH7A1*

SPEKTRUM KLINICZNE

TYPOWO NAPADY PADACZKOWE < 1 m. ż.

0 – 6 MIESIĘCY

6-12 MIESIĘCY

DZIECIŃSTWO

OKRES DOJRZEWANIA

NAPADY NIEREAGUJĄCE NA LECZENIE PRZECIWPADACZKOWE (LEKOOPORNE)

CZĘŚCIOWA ODPOWIEDŹ NA PIRYDOKSYNĘ

GLOBALNE ZABURZENIA ROZWOJU / NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ INTELEKTUALNA
<75% PACJENTÓW

van Karnebeek C.D.M. et al. Pediatric Neurology 59 (2016) 6e12

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

DEFICYT ALDH7A1

(DRGAWKI PIRYDOKSYNOZALEŻNE ang. pyridoxine-dependent epilepsy)

GEN *ALDH7A1*

SPEKTRUM KLINICZNE

OBJAWY KLINICZNE SPRZED WŁĄCZENIA LECZENIA:

HIPO - / HIPERTONIA

DYSTONIA

DRŻENIE

ZEZ

IRYTOWALNOŚĆ, LETARG

ENCEFALOPATIA

NADREAKTYWNOŚĆ

ZABURZENIA SNU

van Karnebeek C.D.M. et al. Pediatric Neurology 59 (2016) 6e12

DEFICYT ALDH7A1

(DRGAWKI PIRYDOKSYNOZALEŻNE ang. pyridoxine-dependent epilepsy)

GEN *ALDH7A1*

SPEKTRUM KLINICZNE

ZAPIS EEG:

PRAWIDŁOWY

ZMIANY WIELOOGNIASKOWE

SUPPRESION-BURST

HYPsARYTMIA

van Karnebeek C.D.M. et al. Pediatric Neurology 59 (2016) 6e12

DEFICYT ALDH7A1

(DRGAWKI PIRYDOKSYNOZALEŻNE ang. pyridoxine-dependent epilepsy)

GEN *ALDH7A1*

SPEKTRUM KLINICZNE

BADANIE NEUROOBRAZOWE - RM MÓZGU:

PRAWIDŁOWE

DYSPLAZJA / HIPOPLAZJA CIAŁA MODZELOWATEGO

MEGA CISTERNA MAGNA

WENTRYKULOMEGALIA

OGNISKOWE DYSPLAZJE KOROWE

van Karnebeek C.D.M. et al. Pediatric Neurology 59 (2016) 6e12

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

DEFICYT ALDH7A1

(DRGAWKI PIRYDOKSYNOZALEŻNE ang. pyridoxine-dependent epilepsy)

GEN *ALDH7A1*

SPEKTRUM KLINICZNE

BADANIE NEUROOBRAZOWE - RM MÓZGU:

CD:

NIEPRAWIDŁOWOŚCI ISTOTY BIAŁEJ

ZANIKI KOROWE

KRWAWIENIE

INNE OPISYWANE U POJEDYNCZYCH PACJENTÓW

van Karnebeek C.D.M. et al. Pediatric Neurology 59 (2016) 6e12

DEFICYT ALDH7A1

(DRGAWKI PIRYDOKSYNOZALEŻNE ang. pyridoxine-dependent epilepsy)

GEN *ALDH7A1*

SPEKTRUM KLINICZNE

ZABURZENIA NEUROROZWOJOWE:

ZABURZENIA ZE SPEKTRUM AUTYZMU

ZABURZENIA ROZWOJU GLOBALNE

ADHD / NADRUCHLIWOŚĆ

NIEPOKÓJ

ZABURZENIA OBSESYJNO - KOMPULSYWNE

van Karnebeek C.D.M. et al. Pediatric Neurology 59 (2016) 6e12

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

MIMO PEŁNEJ KONTROLI NAPADÓW
U PONAD 75% CHORYCH WYSTĘPUJĄ
ZABURZENIA NEURORÓZWOJOWE
oraz
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ INTELEKTUALNA
W WIEKU PÓŹNIEJSZYM

DEFICYT ALDH7A1

(DRGAWKI PIRYDOKSYNOZALEŻNE ang. pyridoxine-dependent epilepsy)

GEN *ALDH7A1*

LECZENIE PADACZKI

PIRYDOKSYNA

OPRÓCZ PIRYDOKSYNY:

LEKI PRZECIWPADACZKOWE

FOSFORAN PIRYDOKSALU

DIETA Z OGRANICZENIEM LIZYNY

SUPLEMENTACJA ARGININĄ

van Karnebeek C.D.M. et al. Pediatric Neurology 59 (2016) 6e12

LECZENIE PIRYDOKSYNĄ
POZWALA NA PEŁNĄ KONTROLĘ DRGAWEK
U OK. 70–80% PACJENTÓW,
U KOLEJNYCH 10–15% CHORYCH
KONIECZNE DOŁĄCZENIE KLASYCZNYCH LEKÓW
PRZECIWPADACZKOWYCH

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PO PODANIU WITAMINY B6 DOŻYLNIE
NAPAD POWINIEN USTĄPIĆ W CIĄGU KILKU MINUT

NIEKTÓRZY PACJENCI WYMAGAJĄ POWTÓRZENIA DAWKI B6

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PO ODSTAWIENIU LECZENIA PIRYDOKSYNĄ NAWRÓT DRGAWEK WYSTĘPUJE
W CIĄGU 1–50 DNI

DAWNIEJ KRYTERIUM DIAGNOSTYCZNE PDE STANOWIŁO
POTWIERDZENIE ZALEŻNOŚCI DRGAWEK OD SUPLEMENTACJI WITAMINY B6

**DO CZASU WYKLUCZENIA PDE
W BADANIACH BIOCHEMICZNYCH I/LUB MOLEKULARNYCH
NIE ODSTAWIAĆ LECZENIA**

NIEDOBÓR OKSYDAZY FOSFORANU PIRYDOKSY(AM)NY (PNPO) – DRGAWKI ZALEŻNE OD FOSFORANU PIRYDOKSALU;

W KLASYCZNEJ POSTACI PNPO TRUDNE DO OPANOWANIA DRGAWKI
WYSTĘPUJĄ W PIERWSZYCH DNIACH/TYGODNIACH ŻYCIA DZIECKA

POCZĄTEK NAPADÓW:

PRENATALNY

Typowo < 2 tyg.ż. - pacjenci z napadami noworodkowymi odpowiadającymi na PLP

1 – 12 m.ż.

- pacjent z napadami zgięciowymi (początek 5 miesięcy) odpowiadający na PLP
- pacjenci z napadami padaczkowymi rozpoczynającymi się przed 3 miesiącem życia, odpowiadający na pirydoksynę.

1 – 3 r.ż.

RODZAJ NAPADÓW W PNPO MOŻE BYĆ BARDZO RÓŻNY :

OGNISKOWE, UOGÓLNIONE

KLONICZNE, TONICZNE, MIOKLONICZNE

NAPADY ZGIĘCIOWE

STANY PADACZKOWE

DRGAWKI GORĄCZKOWE

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

OBJAWY NEUROLOGICZNE W PNPO

HIPOTONIA

HIPERTONIA

DYSTONIA OROFACIALNA

DYSKINEZY

EPIZODY NIEUZASADNIONEJ DRAŻLIWOŚCI

OBNIŻONA REAKTYWNOŚĆ NA BODŹCE

ENCEFALOPATIA

NADREAKTYWNOŚĆ

W PNPO

ZAPIS EEG

PRAWIDŁOWE

ZAPIS WYŁADOWANIE – CISZA

HIPSARYTMIA

MRI

PRAWIDŁOWY

ZMIANY W ISTOCIE BIAŁEJ

OBRZĘK MÓZGU / ZANIKI

KRWAWIENIE

ZMIANY PONIEDOTLENIENIOWE W J.PODSTAWY

ZMIANY MARTWICZE W KORZE

USZKODZENIE HIPOKAMPÓW

ZANIKI

NIEPRAWIDŁOWOŚCI ISTOTY BIAŁEJ

NAPADY ODPOWIADAJĄCE NA LECZENIE KWASEM FOLINOWYM (FARS)

W 1995 r. Hyland i współpracownicy zgłosili pierwsze przypadki noworodkowej encefalopatii padaczkowej, w których oporne na leczenie drgawki noworodkowe reagowały na kwas folinowy (5-formylotetrahydrofolian)

DRGAWKI MIOKLONICZNE LUB KLONICZNE, BEZDECHY I DRAŻLIWOŚĆ
W CIĄGU 5 DNI PO PORODZIE

NEUROOBRAZOWANIE:

zaniki korowo-podkorowe mózgu

zmienne zaburzenia w obrębie istoty białej

Gallagher RC, Van Hove JL, Scharer G, Hyland K, Plecko B, Waters PJ, et al.
Folinic acid-responsive seizures are identical to pyridoxine-dependent epilepsy.
Ann Neurol 2009; 65: 550-556.

Odpowiedź na leczenie była zmienna.

Gallagher i wsp. 2 podali, że wszyscy pacjenci, którzy przeżyli,
byli opóźnieni w rozwoju, a 5 z 10 zgłoszonych przypadków zmarło.

WYKAZANO, ŻE FARS I PADACZKA ZALEŻNA OD PIRYDOKSYNY (PDE)
PRZYNAJMNIEJ W CZĘŚCI PRZYPADKÓW MAJĄ TO SAMO PODŁOŻE MOLEKULARNE

mutacje w genie *ALDH7A1*

kodującym dehydrogenazę semialdehydu α -aminoadypinowego – ALDH7A1
(niedobór dehydrogenazy alfa-AASA)

kumulacja w organizmie szkodliwych metabolitów:
semialdehydu kwasu α -aminoadypinowego (α -AASA),
piperydino-6-karboksyłanu (P6C)
kwasu pipekolowego (PA)

HIPERPROLINEMIA TYP II

NIEDOBÓR DEHYDROGENAZY Δ 1-PIROLINO-5-KARBOKSYLOWEJ

GROMADZENIE SIĘ Δ 1-pirolino-5-karboksylanu (P5C),
KTÓRY DEZAKTYWUJE PLP

ZNACZNE PODWYŻSZENIE STĘŻENIA PROLINY W OSOCZU
I OBECNOŚCI P5C W MOCZU

50% PACJENTÓW - NAPADY DRGAWKOWE,
KTÓRE CZĘSTO REAGUJĄ NA POWSZECHNIE STOSOWANE LEKI PRZECIWDRGAWKOWE.

Swaimans_PediatricNeurology_6ed. Elsevier 2017

WRODZONA HIPOFOSFATAZJA (HPP) [OMIM 241500]

DZIEDZICZNE ZABURZENIEM ROZWOJOWYM KOŚĆCA I ZĘBÓW,
KTÓRE WYNIKA Z NIEPRAWIDŁOWO PRZEBIEGAJĄCEGO PROCESU MINERALIZACJI
GEN *ALPL* DZIEDZICZENIE AR – POSTAĆ CIĘŻKA; AD - POSTACI LŻEJSZE

NIEDOBÓR NIESWOISTEJ TKANKOWO FOSFATAZY ALKALICZNEJ (TNSALP)

PRZED ROZPOZNANIEM CHOROBY KOŚCI
MOGĄ WYSTĄPIĆ NAPADY U NOWORODKÓW ODPOWIADAJĄCE NA PIRYDOKSYNĘ
Z BURST-SUPPRESSION PATTERN

Swaimans_PediatricNeurology_6ed. Elsevier 2017

GABA

kwasi γ - aminomasłowy

PREKURSOREM

kwasi γ -aminomasłowego

jest najwazniejszy m6zgowy neuroprzekaznik pobudzajacy

GLUTAMINIAN

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozw6j

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

DEKARBOKSYLAZA KWASU GLUTAMINOWEGO (EC 4.1.1.15)

KOFAKTOR - CZĄSTECZKA FOSFORANU PIRYDOKSALU

DWIE IZOFORMY GAD

BĘDĄCYCH PRODUKTAMI RÓŻNYCH GENÓW

1. O MASIE CZĄSTECZKOWEJ 65 kDa (**GAD65**), ZWIĄZANA GŁÓWNIE Z AKSONALNYM REGIONEM NEURONU
2. O MASIE CZĄSTECZKOWEJ 67 kDa (**GAD67**), ROZMIESZCZONA W KOMÓRCIE RÓWNOMIERNIE,

GABA – T (GABA-transaminaza) AMINOTRANSFERAZĘ γ -AMINOMAŚLANOWĄ (EC 2.6.1.19) ENZYM MITOCHONDRIALNY

KOFAKTOR - CZĄSTECZKA FOSFORANU PIRYDOKSALU

GŁÓWNA DROGĄ KATABOLIZMU GABA
transaminacja z α -oksoglutaranem

POWSTAJE SEMIALDEHYD BURSZTYNIANU,
 α -OKSOGLUTARAN PRZEKSZTAŁCANY JEST W GLUTAMINIAN

**GABA – T (GABA-transaminaza)
AMINOTRANSFERAZĘ γ -AMINOMAŚLANOWĄ (EC 2.6.1.19)
ENZYM MITOCHONDRIALNY**

**AKTYWNOŚĆ AMINOTRANSFERAZY GABA
MA DUŻE ZNACZENIE DLA
REGULACJI STĘŻENIA OBU NEUROPRZEKAŹNIKÓW
ORAZ DLA UTRZYMANIA RÓWNOWAGI PO MIĘDZY NIMI**

VIGABATRYNA – INHIBITOR GABA-T

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

GABA – T (GABA-transaminaza)

(gen *ABAT*)

PRAWDOPODOBNIĘ CZĘSTO LETALNY

OPIŚANE POJEDYNCZE PRZYPADKI

ENCEFALOPATIA PADACZKOWA U NOWORODKÓW LUB WCZEŚNIAKÓW;

HIPOTONIA, NADMIERNA SENNOŚĆ, CHOREOATETOZA

EEG: WYŁADOWANIE - CISZA, NIETYPOWA HIPSARYTMIA, WIELOIGLICE, ZESPOŁY IGLICA FAŁA

MRI – HIPOMIELINIZACJĄ I UOGÓLNIONY ZANIK MÓZGU

OBSERWUJE SIĘ DŁUŻSZE PRZEŻYCIA – NAWET KLIKULETNIE

DEHYDROGENAZA SEMIALDEHYDOBURSZTYNIANOWA (EC 1.2.1.24)

SSADH (gen *ALDH5A1*)

JEST MITOCHONDRIALNYM ENZYMEM

Z GRUPY DEHYDROGENAZ ALDEHYDOWYCH,

KATALIZUJE REAKCJĘ

UTLENIEŃIA SEMIALDEHYDU BURSZTYNIANOWEGO

(SSA)

DO KWASU BURSZTYNOWEGO

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

DEFICYT SSADH

ZABURZENIE METABOLIZMU GABA, DZIEDZICZENIE AR

NA POZIOMIE BIOCHEMICZNYM NIEDOBÓR SSADH

PRZEJAWIA SIĘ

NADMIERNYM GROMADZENIEM

KWASU γ -HYDROKSYMAŚŁOWEGO (GHB)

WE KRWI, MOCZU I PŁYNIE MÓZGOWO-RDZENIOWYM.

Odpowiada za to

REDUKTAZA SEMIALDEHYDOBURSZTYNIANOWA

(DEHYDROGENAZA γ -HYDROKSYMAŚLANOWĄ) (EC 1.1.1.61)

**W MÓZGU ZAWARTOŚĆ KWASU γ -HYDROKSYMASŁOWEGO
STANOWI MNIEJ NIŻ 1% STĘŻENIA GABA**

**WZROST STĘŻENIA PRZY NIEDOBORZE SSADH
JEST NAWET TRZYDZIESIETOKROTNY**

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

**Instytut
Matki i Dziecka**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

**POTWIERDZONO WYSTĘPOWANIE
SPECYFICZNEGO METABOTROPOWEGO RECEPTORA **GHBR**,**

A TAKŻE AGONISTYCZNE DZIAŁANIE **GHB
NA METABOTROPOWY RECEPTOR
SPECYFICZNY DLA GABA (GABA_B)**

KWAS Y-HYDROKSYMASŁOWY - PIGUŁKA GWAŁTU

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

DEFICYT SSADH

POWOLI POSTĘPUJĄCA LUB STACJONARNA ENCEFALOPATIA

POCZĄTEK W PÓŹNYM NIEMOWLĘCTWIE / WCZESNYM DZIECIŃSTWIE

OPÓŹNIENIE ROZWOJU PSYCHORUCHOWEGO (!! MOWA)

HIPOTONIA

50% DRGAWKI

KWASY ORGANICZNE W MOCZU METODĄ GCMS

KWAS γ -HYDROKSYMASŁOWY (GHB)

[100–1200 mmol/mol creatine (norma, 0–7 mmol/mol creatinine)]

EEG – ZMIANY NIESPECYFICZNE

DEFICYT SSADH

NIEMOWLĘTA: HIPOTONIA, OPÓŹNIENIE ROZWOJU, UPOŚLEDZENIE FUNKCJI POZNAWCZYCH, DEFICYTY JĘZYKA EKSPRESYJNEGO I ŁAGODNA ATAKSJA.

PADACZKA WYSTĘPUJE U OKOŁO POŁOWY DOTKNIĘTYCH OSÓB I CZĘŚCIEJ WYSTĘPUJE U DOROSŁYCH – NAPADY UOGÓLNIONE TONICZNO-KLONICZNE I NIEŚWIADOMOŚCI NIETYPOWE

U NIEKTÓRYCH OSÓB Z WCZEŚNIEJSZĄ, CIĘŻSZĄ CHOROBAŁ ODNOTOWANO OBJAWY ZWOJÓW PODSTAWY MÓZGU, W TYM CHOREOATETOEZĘ, DYSTONIE I MIOKLONIE.

ATAKSJA

MAŁOGŁOWIE

DEFICYT SSADH

ZACHOWANIA HIPERKINETYCZNE, AGRESJA, Z

ACHOWANIA SAMOOKALECZAJĄCE,

HALUCYNACJE I ZABURZENIA SNU

DO 50% CHORYCH

NADMIERNA SENNOŚĆ W CIĄGU DNIA LUB ZABURZENIA

INICJACJI LUB KONTYNUACJI SNU

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

DEFICYT SSADH

MRI MÓZGU:

PODWYŻSZONY SYGNAŁ W T2 OBEJMUJĄCY
OBUSTRONNIE I SYMETRYCZNIE GAŁKI BLADE,
JĄDRA ZĘBATE MÓŹDŻKU I JĄDRA PODWZGÓRZOWE

HYPERINTENSYWNE OBSZARY W T2 W PODKOROWEJ ISTOTY BIAŁEJ I
PNIU MÓZGU

ZANIK MÓZGU

ZANIK MÓŹDŻKU

OPÓŹNIONA MIELINIZACJA

DEFICYT SSADH

ZE WZGLĘDU NA NIESPECYFICZNY CHARAKTER NIEDOBORU
SSADH I ZWIĄZANE Z TYM TRUDNOŚCI W DIAGNOZOWANIU
OSÓB DOTKNIĘTYCH CHOROBA, ZABURZENIE MOŻE BYĆ
CZĘSTO NIEROZPOZNANE.

LECZENIE - WIGABATRYNA (nieodwracalny inhibitor transaminazy GABA)
W TEORII ZMNIEJSZA TWORZENIE SEMIALDEHYDU BURSZTYNIANU
WYNIKI NIEJEDNOZNACZNE

ZE WZGLĘDU NA NIESPECYFICZNY CHARAKTER I ZMIENNOŚĆ
POWIĄZANYCH OBJAWÓW –
**NIEDOBÓR SSADH POWINIEN BYĆ ROZWAŻANY U KAŻDEJ OSOBY
Z DWIEMA LUB WIĘCEJ CECHAMI:
OPÓŹNIENIA INTELEKTUALNEGO, JĘZYKOWEGO I MOTORYCZNEGO
ORAZ OBNIŻONYM NAPIĘCIEM MIĘŚNIOWYM (HIPOTONIA)
O NIEZNANEJ PRZYCZYNIE (IDIOPATYCZNĄ)**

OKRES NOWORODKOWY- ETIOLOGIA DRGAWEK

- 46% HIPOKSJA, ISCHEMIA
- 17% INFЕКCJE UKŁADU NERWOWEGO
- 10% KRWAWIENIA DO OUN
- **5% OSTRE ZABURZENIA METABOLICZNE**
- **4% WRODZONE BŁĘDY METABOLIZMU**
- 4% MALFORMACJE
- 2% IDIOPATYCZNE

Evans, Levene, 1998

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PADACZKI METABOLICZNE

PADACZKI ZALEŻNE OD CZYNNIKÓW KOFAKTOROWYCH

- PIRYDOKSYNA
- FOSFORAN PIRYDOKSALU
- KWAS FOLIOWY - defekt transportera kwasu foliowego (FOLR1)
- BIOTYNA
- TIAMINA - niedobór transportera
- CHOROBA MENKESA,,
- NIEDOBÓR REDUKTAZY DIHYDROFOLIANU

Dulac O. Lancet Neurol 2014; 13: 727–39

PADACZKI METABOLICZNE

INNE

- **NIEKETOTYCZNA HIPERGLICYNEMIA,**
- **ATYPOWA FENYLOKETONURIA,**
- **NIEDOBÓR TRANSAMINAZY GABA ,**
- **NIEDOBÓR DEHYDROGENAZY SEMIALDEHYDU BURSZTYNOWEGO**
- NIEDOBÓR TRANSPORTERA GLUKOZY-1
- NIEWYDOLNOŚĆ ŁAŃCUCHA ODDECHOWEGO,
- NIEDOBÓR DEHYDROGENAZY PIROGRONIANOWEJ, DEFEKTY CYKLU KREBSA, NIEDOBORY KREATYNY
- AMINOKWASY
- KWASICE ORGANICZNE,
- DEFEKTY CYKLU MOCZNIKOWEGO,
- NIEDOBÓR KOFAKTORA MOLIBDENU, NIEDOBÓR OKSYDAZY SIARCZYNOWEJ
- CHOROBY PEROKSYSOMALNE

Dulac O. Lancet Neurol 2014; 13: 727–39

PRZYCZYNY DRGAWEK / PADACZKI WIEKU NIEMOWLECEGO / DZIECIĘCEGO

USZKODZENIA OUN SPOWODOWANE CZYNNIKAMI ŚRODOWISKOWYMI:

PONIEDOTLENIENIOWO-NIEDOKRWIENNE
POZAPALNE (m.in. ZAKAŻENIA WRODZONE)
POURAZOWE

WADY MÓZGU: SPEKTRUM ZABURZEŃ PRZODOMÓZGOWIA (HOLOPROZENCEFALIA)
ZABURZENIA PROLIFERACJI, MIGRACJI, ORGANIZACJI KORY

GENETYCZNE: CHROMOSOMOPATIE
MIKRODELECJE (do. 10% padaczek niemowlęcych)

KANAŁOPATIE / MUTACJE RECEPTORÓW DLA NT
GENY KLUCZOWE ROZWOJU OUN (*ARX, CDKL5, FOXG1, MEF2C, DCX*)
GENY SPECYFICZNYCH MALFORMACJI (*TSC1, TSC2*)

METABOLICZNE:

ENCEFALOPATIA PADACZKOWA

**NAPADY PADACZKOWE
I WYŁADOWANIA CZYNNOŚCI BIOELEKTRYCZNEJ
PRZYCZYNIAJĄ SIĘ DO WYSTĄPIENIA
ZABURZEŃ POZNAWCZYCH I ZABURZEŃ ZACHOWANIA
WIĘKSZYCH NIŻ WYNIKAŁOBY TO Z PATOLOGII LEŻĄCEJ U PODŁOŻA**

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

ENCEFALOPATIA Z PADACZKĄ

NIEPRAWIDŁOWY ROZWÓJ DZIECKA Z PADACZKĄ

WYNIKA Z BIOLOGICZNEGO PODŁOŻA SCHORZENIA

ROZWOJOWA ENCEFALOPATIA PADACZKOWA

NIEPRAWIDŁOWY ROZWÓJ DZIECKA Z PADACZKĄ

WYNIKA Z BIOLOGICZNEGO PODŁOŻA SCHORZENIA

JAK I Z

AKTYWNOŚCI PADACZKOWEJ

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

EIEE 1 – ARX

EIEE 2 – CDKL5

EIEE 3 – SLC25A22

EIEE 4 – STXBP1

EIEE 5 – SPTAN1

EIEE 6 – SCN1A

EIEE 7 – KCNQ2

EIEE 8 – ARHGEF9

EIEE 9 – PCDH19

EIEE 10 – PNKP

EIEE 11 – SCN2A

EIEE 12 – PLCB1

EIEE 13 – SCN8A

EIEE 14 – KCNT1

EIEE 15 – ST3GAL3

EIEE 16 – TBC1D24

EIEE 17 – GNAO1

EIEE18 – SZT2

EIEE19 – GABRA1

EIEE20 – PIGA

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Instytut
Matki i Dziecka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

CLASSIFICATION OF SEIZURE TYPES BASIC VERSION

OGNISKOWE	MOTORYCZNE	bez zaburzeń świadomości	MOTORYCZNE Toniczne	NIEMOTORYCZNE Sensoryczne
	NIEMOTORYCZNE	z zaburzeniami świadomości	Atoniczne Miokloniczne	Kognitywne Emocjonalne
UOGÓLNIONE	MOTORYCZNE	nieznany stan świadomości	Kloniczne Napady zgięciowe	Autonomiczne
	NIEMOTORYCZNE		Hipermotoryczne	
O NIEUSTALONYM POCZĄTKU	MOTORYCZNE		MOTORYCZNE Toniczno-kloniczne	NIEŚWIADOMOŚCI Typowe
	NIEMOTORYCZNE		Toniczne Atoniczne Miokloniczne Miokloniczno-atoniczne Kloniczne Kloniczno-toniczno-kloniczne Napady zgięciowe	Atypowe Miokloniczne Mioklonie powiek

MOTORYCZNE
Toniczno-kloniczne
Toniczne
Atoniczne
Napady zgięciowe
NIEMOTORYCZNE

ILAE 2016

OBJAWY KLINICZNE NAPADÓW ELEKTROENCEFALOGRAFICZNYCH U WCZEŚNIAKÓW

NAPADY KLONICZNE

NAPADY MIOKLONICZNE

NAPADY TONICZNE

RUCHY PEDAŁOWANIA

„ZAGAPIENIE”

OCZOPLĄŚ

BEZDECH

CZKAWKA

RUCHY ŻUCIA

RUCHY OCZU

BEZDECH

TACHYPNEA

BRADYKARDIA

TACHYKARDIA